

Remissvar på Kemikalieskatt – SOU 2015:30

TCO Development och Miljömärkning Sverige AB ställer sig positiva till en kemikalieskatt som styrmedel för att driva på utvecklingen att minska farliga kemikalier i produkter. Vi tror dock inte att den indelning i skatterabatter som föreslås kommer att driva på utfasningen av de mest problematiska ämnena, vilket är syftet.

Skillnaden inom grupperna av flamskyddsmedel baserade på brom, klor eller fosfor är stor vad gäller miljö- och hälsoskadlighet. Dock är alla bromerade och klorerade flamskyddsmedel problematiska eftersom dioxiner och furaner bildas om produkterna i avfallsledet förbränns vid otillräckliga temperaturer, vilket är ödet för en stor andel uttjänta elektronikprodukter idag. Vid förbränning av fosforbaserade flamskyddsmedel bildas inte dioxiner. Fosforbaserade flamskyddsmedel är inte oproblematiske som grupp men i det här fallet är det tydligt att de bromerade och klorerade som grupp medför betydligt större risk för människa och miljö. Det är även detta argument som rättfärdigar att man drar alla bromerade och klorerade flamskyddsmedel över en kam. Samma argument saknas för fosforbaserade ämnen som alltså måste bedömas enskilt, något som medför att både kontroll och uppföljning av produktinnehåll blir svårare.

Vi håller helt med om att det är rätt att börja med att fasa ut de halogenerade flamskyddsmedlen, de är mycket utbredda och orsakar stora problem, främst i avfallsledet, idag. Men vi anser att det är en risk att man missar syftet genom att även inkludera alla fosforbaserade flamskyddsmedel i detta skede. Vi tror att risken är att tillverkarna väljer att inte substituera alls om det är väldigt svårt samt om skillnaden i rabatt blir för liten mellan att substituera och ha kvar det flamskyddsmedel man använder idag. Skatten får då inte önskvärd effekt.

Vi anser att det är viktigt att ta hänsyn till produktens miljö- och hälsopåverkan under hela livscykeln samt det faktum att dessa produkter säljs och används över hela världen, det är mycket sällan – och kanske inte heller önskvärt – att produkter specialdesignas för den svenska marknaden.

Vi förespråkar alltså att fokusera på att fasa ut de halogenerade ämnena först och göra det mer kännbart ekonomiskt att ha kvar dem genom att ta bort skatten på fosforbaserade flamskyddsmedel. Nästa steg kan bli att utveckla ett sätt att bedöma vilka icke-halogenerade flamskyddsmedel som bör fasas ut i nästa version av skatten.

Utöver detta anser vi att stycket om miljömärkningarnas roll bör förtydligas i avsnitt 10.11 Miljömärkning. Det bör förklaras att miljömärkningarna är ett positivt styrmedel som under många år väglett såväl konsumenter som inköpare bort från produkter innehållande de farligaste kemikalierna. Det tillför inget att beskriva miljömärkning som ett ineffektivt styrmedel för denna utrednings syfte, vilket är att minska tillförseln av farliga ämnen från vissa konsumentprodukter till människors hemmiljö och därigenom begränsa människors exponering av dessa ämnen. Som vi ser det verkar både en straffskatt och en positiv konsumentvägledande miljömärkning till detta syfte men med angreppssätt från två helt olika håll.

Stockholm, 2015-05-26

Sören Enholm,
vd TCO Development

Cecilia Ehrenborg Williams,
Vvd / Produktutvecklingschef, Miljömärkning Sverige AB